

Sedatie buiten de OK, EUS

Wat is een EUS-FNA?

Röntgenfoto's en scans van de borstkas ("thorax") kunnen bijzonderheden en afwijkingen in het weefsel tussen de longen ("mediastinum") laten zien. Meestal gaat het om lymfeklieren die vergroot zijn. EUS-FNA is de afkorting die wordt gebruikt dit onderzoek: transoesofageale echografie en punctie.

Echografie

Om te weten te komen wat de oorzaak van deze afwijkingen is, is het soms nodig om materiaal uit deze afwijkingen te halen voor nader onderzoek. Dit is mogelijk door middel een echo-scoop, een soepele slang met een doorsnede van ongeveer een centimeter. In deze slang zit een echo-apparaat. Met dit apparaat kan door de wand van de slokdarm heen gekeken worden om de direct aangrenzende klieren te bekijken. Dit gebeurt met behulp van onhoorbare geluidsgolven

Punctie

In de slang bevindt zich ook een kanaal, waardoor de arts een soepele snaar naar binnen kan schuiven. Met deze snaar kan middels een uitschuifbare naald materiaal uit klieren verkregen worden. De arts neemt een zogenaamde "punctie". Het verkregen materiaal wordt naar het laboratorium gestuurd voor nader onderzoek.

De voorbereiding

Nuchter zijn voor het onderzoek

Om dit onderzoek veilig te kunnen uitvoeren dient u nuchter te zijn. Dit is om de maag leeg te houden en zo te vermijden dat maaginhoud in de longen terechtkomt tijdens het onderzoek. Dit kan bijvoorbeeld een longontsteking geven.

Wij verzoeken u vriendelijk om u aan het onderstaande schema te houden. Het is niet goed om langer dan voorgeschreven nuchter te blijven.

U heeft een afspraak op:

Datum, _____, tijd ____:_____

Niet meer eten na: ... : ... uur

Niet meer drinken na: ... : ... uur

Tot 6 uur voor het onderzoek mag u:

- Een lichte, vaste maaltijd, zoals crackers en beschuit met kaas en/of jam
- Alles drinken
- Alle medicatie

Tot 2 uur voor het onderzoek mag u:

- Heldere vloeistoffen zonder vet of stukjes

- Thee of koffie (suiker mag wel, melk of melkpoeder niet)
- Koolzuurhoudende dranken zoals cola of sinas
- Heldere vruchtensap, bijvoorbeeld appelsap (geen sinaasappelsap met pulp)
- GEEN bouillon (dit bevat vet en vertraagt de maagontlediging)
- Geen melk (dit vertraagt de maagontlediging)

Tot 1 uur voor het onderzoek mag u:

- Alleen na overleg met de arts: medicatie met een klein slokje water.

Meldt u de arts bij het maken van de afspraak voor het onderzoek:

- Wanneer u allergisch bent voor geneesmiddelen of verdoving,
- Wanneer u pijnstillers gebruikt,
- Wanneer u een antistollingsmiddel gebruikt,
- Wanneer u hartritmestoornissen heeft,
- Wanneer u zwanger bent,
- Wanneer u suikerziekte (diabetes) heeft,
- Wanneer u eerder bijwerkingen van slaapmiddelen hebt gehad.

Diabetes (suikerziekte)

- Gebruikt u insuline voor suikerziekte (diabetes), zie dan de bijgevoegde folder "Vorbereiding op onderzoek-insuline nuchter".
- Gebruikt u tabletten voor suikerziekte (diabetes), zie dan de bijgevoegde folder "Vorbereiding op onderzoek-tabletten nuchter"
- Gebruikt u Byetta of Victoza voor suikerziekte (diabetes), zie dan de bijgevoegde folder "Vorbereiding op onderzoek-GLP1 nuchter"

Bloedverduiners

Gebruikt u één of meerdere van onderstaande bloedverduiners, dan heeft u van de longarts gehoord hoe lang u van tevoren dient te stoppen hiermee.

- acenocoumarol (Sintrom Mitis)
- fenprocoumon (Marcoumar)
- carbasalaatcalcium (Ascal)
- acetylsalicylzuur
- clopidogrel (Plavix, Vatoud, Iscover, Grepid)
- prasugrel (Efient)
- ticagrelor (Brilique)
- apixaban (Eliquis)
- dabigatran (Pradaxa)
- rivaroxaban (Xarelto)
- nadroparine (Fraxiparine / Fraxodi)
- tinzaparine (Innohep)

Pijnstillers (Aspirine, ibuprofen, diclofenac)

U hoort van uw longarts of en hoe lang deze tevoren gestopt dienen te worden of niet.

Overige medicatie

Uw overige medicijnen (behalve plastabletten) kunt u 's morgens gewoon innemen met een beetje water.

Vorbereidingen op het onderzoek

Het onderzoek vindt plaats op de behandelkamer van de afdeling Maag-Darm-Leverziekten. Voorafgaand aan het onderzoek neemt de endoscopie-assistent met u een vragenlijst door, dit om uw gegevens te controleren en zeker te weten dat het onderzoek veilig kan plaatsvinden.

- Indien u een gebitsprothese heeft, wordt deze uitgedaan tijdens het onderzoek.
- Tijdens het onderzoek ligt u op de linker zij op een onderzoeksbed.
- Om het onderzoek rustig te kunnen ondergaan wordt een slaapmiddel gegeven. Dit gebeurt via een infuusslangetje, dat door de endoscopie-assistent of de arts in de rechter onderarm of op de hand wordt ingebracht. De meeste mensen vallen hiervan in slaap. Bij sommige mensen veroorzaakt het geen echte slaap maar wel een ontspannen gevoel. Veel mensen herinneren zich naderhand weinig tot niets meer van het onderzoek.
- Ter bescherming van uw tanden en de echo-scoop wordt een bijtring in de mond geplaatst. Het zuurstofgehalte in het bloed wordt gemeten middels een knijper op één van de vingers.

Het onderzoek

De echo-scoop wordt via de bijtring in de keelholte ingebracht, u wordt dan gevraagd enkele malen te slikken. De scoop zit dan in de slokdarm. U kunt tijdens het onderzoek gewoon ademen. Vervolgens zal de arts op zoek gaan naar de vergrote klieren. Als deze gevonden zijn, wordt de snaar via de echo-scoop ingebracht en wordt een klier aangeprikt. Dit kan soms een iets krampend gevoel geven. Als er nog niet voldoende materiaal is, dan zal opnieuw in de klier worden geprikt. Meestal gebeurt dit maximaal 3 tot 4 keer per klier. De diagnose is niet direct bekend, in het laboratorium wordt het materiaal microscopisch onderzocht.

Het onderzoek neemt ongeveer 30 tot 45 minuten in beslag.

Voordelen en risico's van het slaapmiddel

Het voordeel van licht slapen tijdens het onderzoek is dat u er weinig van merkt en dat de arts het onderzoek vlot kan uitvoeren. Het onderzoek zou anders onaangenaam kunnen zijn. Nadeel is dat u tot enkele uren na het onderzoek nog slaperig bent en misschien zich niets van het onderzoek kunt herinneren.

In zeldzame gevallen (1 tot 6 per 1.000 patiënten) kunnen er vanwege het slaapmiddel problemen ontstaan met de bloeddruk of de ademhaling. Deze problemen zijn meestal goed met medicijnen te behandelen.

Nazorg

Na het onderzoek wordt u op het bed vervoerd naar de afdeling Dagbehandeling. U zult dan nog slaperig zijn. Op de afdeling wordt uw bloeddruk, pols en zuurstofgehalte in uw bloed gemeten.

Het is belangrijk dat u in ieder geval tot 90 minuten na het onderzoek en totdat u goed wakker bent niets eet of drinkt. Als u goed wakker bent kunt u beginnen met water te drinken. Als dit goed gaat kunt u meer drinken en eventueel iets eten.

Als u zich goed voelt en de bloeddruk, pols en het zuurstofgehalte in het bloed goed zijn dan kunt u weer naar huis. Dit zal ongeveer 2 uur na afloop van het onderzoek zijn.

Vanwege het slaapmiddel raden we u af om de eerste 24 uur na het onderzoek:

- alcoholische dranken te gebruiken,
- belangrijke beslissingen te nemen,
- actief deel te nemen aan het verkeer,
- gevaarlijke machines te bedienen.

U kunt die dag dus niet zelf naar huis rijden, zorgt u dus voor iemand die u ophaalt.

De uitslag

Na ongeveer vijf werkdagen is de uitslag van het onderzoek bekend. De uitslag wordt doorgegeven aan de longarts bij wie u onder behandeling bent. Wij zorgen dat u een afspraak heeft om de uitslag te kunnen vernemen.

Tot slot

Mocht u na het lezen van deze informatie nog vragen hebben dan kunt u terecht bij de polikliniek longziekten of bij uw behandelend longarts. De endoscopie-assistent en de onderzoekend longarts vertellen u tijdens het onderzoek steeds wat er zal gebeuren. U kunt hen uiteraard ook vragen stellen, vooraf en na afloop.

Telefoonnummers & openingstijden

- Polikliniek Longziekten, ☎ (036) 868 8804 (bereikbaar: 09.00 tot 17.00 uur).
- Spoedpost, ☎ (036) 868 8811 (bereikbaar: 24 uur per dag).